

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 6 ft — kr.
 Negyedévre . . . 1 > 50 >
 Helyesen nához hasonlóan:
 Egész évre . . . 8 ft — kr.
 Negyedévre . . . 2 ft — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 ft — kr.
 Negyedévre . . . 2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és unnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 k.

NAGYVÁRAD, február 22.

A hatalmak egyetértése.

A belpolitikai és társadalmi kérdések és események nem képesek egy pillanatra sem háttérbe tolni a nagy kérdést: fenn lehet-e még tartani a féltékenyen és nagy áldozatok árán őrizett európai békét?

A diplomaták nyilatkozatai és a négy krétai város occupálása a nemzetközi hajóhad által azt mutatják, hogy a nagyhatalmak el vannak határozva mindent megtenni a háború megakadályozására s ugyanezen nyilatkozatok és a hivatalos lapok közleményei pedig azt a meggyőződést szülik a nagy közönség rétegeiben, hogy a nagyhatalmak egyetértenek e szándék kivételében.

A figyelmes szemlélő azonban már olyan körülményeket is észlelhet, amelyek nagyon megingatják a nagyhatalmak egyetértésébe veletl hitet.

Ilyen első sorban a piraesi kikötőnek tervbe vett, de immár meghiusultnak tekinthető blokádja, vagyis Görögország első kikötőjének körülfoglalása, melynek feladata lett volna arra kényszeríteni Görögországot, hogy hagyja abba a krétai hadi műveleteket és hívja vissza csapatait.

A legutóbbi hírek szerint Anglia ellenzi a blokád, a többiek pedig azon tanakodnak, hogy nem lehetne-e így is körülfoglalni a görög kikötőket? Csakhogy

ez az operáció akkor már nemcsak Görögországnak, hanem — Angliának is szólana, ami mégis csak meggondolandó. Másrészt pedig könnyen arra vezethető, hogy Angolország kezére játszaná nemcsak a hellének, hanem az összes függetlenségre törekvő balkán népek protectorátusát. Ez pedig legkevésbé lenne inyére Oroszországnak vagy akár monarchiáknak is.

Különbben is a blokád sikere akkor is kétes lenne, ha egyértelműleg hajtanák azt végre a hatalmak. Ha meg is ijedne ezen együttes fellépéstől a görög király, aki megértené ebből, hogy a rokon-udvarok nem hajlandók rajta segíteni, mit tehetne ő népének akarata ellen?! Vagy folytatja Kréta occupációját, vagy — lemond. Vajjon ezt akarnak elérni a nagyhatalmak? Ez megtörténhetik, de kétségkívül újabb bonyodalmak forrása lenne.

És ha Görögország minden kikötőjét elzárnák és így elvágják az utat, hogy a Krétában levő görög hadtest hazulról elcséget vagy munitiót nyerhessen, ezzel arra kényszerítenék Vassos ezredest, hogy magán Kréta szigetén iparkodjék mindezt megszerezni. És ha fegyverrel támadnák meg Görögországot a hatalmak, hogy kényszerítsék a csapatok visszahívására, — könnyen megtörténhetnék, hogy krétai vérfürdő lenne reá a felelet.

Egyes hivatalos lapok a blokád helyett azért azt ajánlják, hogy adjanak Krétá-

nak olyan autonómiát, amilyennel bir Samos szigete vagy Kelet-Rumélia. Itt újabb kérdések sorozata támad: mit szól hozzá Anglia, mit Görögország és első sorban a krétai keresztények, akik minden áron egyesülni akarnak Görögországgal és ki is kiáltották már az uniót. És ismét előállana a kényszerhelyzet, hogy fegyverrel szerezzenek érvényt Európa akaratának.

Más apróbb jelek is vannak, amelyek kétesnek tüntetik fel a hirdett egyetértést. A megszállott helyeken kívül engedik partra szállani a folyton érkező görögöket, sőt tegnap az a kedélyes hír is jött, hogy az idegen hajók parancsnokai bort küldöttek a görög tengernagynak.

Ha hozzá vesszük ezekhez a görög, török és orosz mozgósítási híreket nem találhatjuk megnyugtatónak a helyzetet s nem bizhatunk a hatalmak egyetértésében.

Evangélikusok és az egyházpolitika.

A budapesti evangélikusok egy része, a pesti német evang. egyházközség, vasárnap délelőtt tartotta évi közgyűlését. Fölpanaszolja a betérjesztett évi jelentés, hogy az egyházpolitikai törvények az egyházi községnek oly anyagi veszteséget okoztak, a milyenre nem is számított. Az anyakönyvvezető előtt egybekelt pároknak alig fele kérte az egyházi áldást, míg 1895-ben 118 pár részesült egyházi áldásban, a lefolyt évben e szám 64-re apadt. Hogy az egyházközség kiadásait mégis fedezhette, főleg a tagok áldozatkészségének köszönhető, a melylyel jövőre még nagyobb mértékben lesz kény-

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Báró Münchhausen halálának 100 éves évfordulója.

— 1797. február 22. —

Ki ne ismerné báró Münchausent, kinek nem jutnának eszébe e név hallatára azok a gyermekkori kalandos mesék, melyek a Robinson Crusoe-val és Gulliver-rel egy hírnévre vergődött báró nevével oly szoros kapcsolatban állanak. Ki nem hallotta hírét például, hogy mint menekült meg a nagy kalandor egy oroszországi hadjáratban, midőn lovával együtt egy mély mocsárba süllyedt s honnan csak úgy tudott menekülni, hogy az akkoriban divatos hosszú haj-czopfjánál fogva megragadta önön magát s paripáját erősen lábai közé szorítván, szerencsésen kivergődött a hinárból. Vagy kit nem kacagattak meg azok az utólráhetetlen humoru vadászkalandok, midőn a nemes báró töltés híján puskaveszszőjével egy egész falka levegőben repülő vadludat terített le.

A báró Münchhausen kaladjai a legjobb és legszivesebben olvasott ifjúsági iratok közé tartoznak, melyek az összes művelt nyelvekre lefordítva száz és százféle kiadásban gyönyörködtetik a fiatalságot már majd egy század óta. Halálának mai százéves évfordulója alkalmasból nem lesz tehát érdektelen elmondani,

hogy ki is volt tulajdonképen az a báró Münchhausen s vajjon csakugyan igazak-e azok a kalandos mesék, melyek az ő neve által lettek halhatatlanokká.

Báró Münchhausen Károly Frigyes János egy igen régi nemesi családból származik, melynek őseivel már II. Frigyes császár idejében találkozunk, midőn tudniillik e család egyik őse a császárt 1248-ban elkísérte a szentföldre való útjában. Hősünk, ki hivatala volt a Münchhausen nevet világhírűvé tenni, 1720. május 11-én látta meg a napvilágot Bodenwerderben, Hannover tartományban. Gyermekkoráról nem sokat tudunk, csak annyi bizonyos, hogy már igen fiatal korában beállott katonának s mint orosz lovas hadnagy részt vett a törökök elleni hadjáratokban, honnan mint nyugalmazott kapitány, mások szerint tábornok, 1785-ben visszatért hazájába s itt élt egészen haláláig, mely 1797. febr. 22-én érte utól. Münchhausen báró nős ember volt, neje egy Dunten Jakobine nevű nemes családból való nő volt.

Házasságukból azonban egyetlen gyermek sem származott.

Hadjárataiból visszatérve Münchhausen gyakran gyűjtött maga köré vidám társaságot, s vidám poharazás és pipaszó mellett a késő éjjeli órákig mesélte el számos kalandját. E mesélgetésbe lassankint annyira belejött, hogy néha meg nem történt dolgokat is valóság gyanánt adott elő, melyeket folyton szaporítva és na-

gyobbitva észrevétlenül beleszólt elbeszéléseibe. Néhány év múlva annyira beleélte magát a folytonos beszélgetés közben e nagyítások és füllentésekbe, hogy maga is hinni kezdé hazudozásait s játék asztal mellett vig cimborák körében beszédközben mindinkább kihevülő arccal mesélgette el csodás kalandjait, miközben homlokáról vastag cseppekben gyöngyözött az izzadság s szemei villámokat szórtak, úgy hogy képes lett volna megölni, ki beszédét kétségbe merete volna vonni.

De dacára szülőföldjén hihetetlen kalandjairól való nagy hírnevének, az utókor soha sem hallotta volna hírét sem a bárónak, ha egy honfitársa nem siet segítségére, kit Raspe Rudolfnak hívnak.

Ez a Raspe Rudolf, ki Münchausennél vagy 40 évvel fiatalabb volt, már gyermekkorában nagy gézengúz volt. — Folyton csinnye-ken törte fejét s csak akkor volt boldog, ha valami jó tréfát követett el valakin. — Tanuló éveit Göttingában és Lipcsében töltötte el, hol nagyon megkomolyodott s csodás buzgalommal látott a tanuláshoz, úgy hogy tanulmányai befejeztével daczára 25 éves fiatal korának, már városi könyvtárnoknak nevezték ki szülővárosában: Hannoverben.

Ebbeli minőségében számos irodalmi történeti és művészeti munkát bocsátott ki, melyek annyira reá terelték a közfigyelmet, hogy több tudományos társulat tagjává választotta.

telen élni. A közgyűlés mindamellett elhatározta, hogy lelkészének és templomszolgájának a fizetését föleréli. A község összes vagyona 96.779 frt. 18 kr. Bevételai és kiadásai a lefolyt évben 10.823 frt. 41 kr-ra rugtak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 22.

Elnök: Berzeviczy Albert.

Jegyzők: Esterházy Kálmán gr., Molnár

Antal. Lakatos Miklós.

A kormány részéről jelen van: Darányi.

A földmívelésügyi tárcza.

Solymossy Lajos báró a szocialistákkal foglalkozik s azt állítja, hogy az igazi nyomor néma, hallgatag, nem jár a nagyvárosokba dőzsölni, mint a szocialista vezérek teszik. A munkás és munkaadó közti viszonyról szólva, óhajtja, hogy e viszony rendezésénél mindkét félre nézve a legszigorubb feltételeket kell törvénybe iktatni. A szocializmust ma nem az elégedetlenség, hanem az izgatás okozza. Ezt az izgatást kell mindenáron megcsökkenteni. A sajtónak is meg van a maga feladata. Tulságos humanizmussal ne foglalkozzék velük, mert csak elősegíti ezzel a szocialisták izgatását. — A gazdák hitelszövetségét helyesli, de nem kell erre a törvényhozás segítsége, ezt minden gazda-érdekeltség a maga kebelében felállíthatja.

Polónyi Géza: Szemben azokkal a mentegődésekkel, amiket mostanában, gyakran hallunk, hogy: »nem volt szándékomban felszólalni«, — ő kijelenti, gonosz szándékát, hogy igenis fel akart szólalni s fel is szólal. Örvend azon, hogy a földmívelési tárcza iránt ily nagy érdeklődés mutatkozik s szükségesnek tartja hogy bizonyos kritikai szemlélet tartson az elhangzott eszmék felett. De előbb felhozza, hogy a debreczeni száj- és körömfájás, valamint a sertésvész-zár megszüntetése daczára is még februárban se a bécsi vásár meg nem nyílt a debreczeni sertések részére, se a debreczeni állomásfőnök nem engedte a sertések szállítását. — Attér az elhangzott beszédekre. **Rosenberg** azt mondja: Én minden bajt a kiviteli prémiummal óhajtok megszüntetni; de mert nincs benn a költségvetésben: ennél fogva azt elfogadom. (Derűtség.) A másik a telepítést tartja az egyetlen orvoságnak; de mert a budgetben erre még csak reflexió sincs, mi következik belőle? Elfogadják a költségvetést. (Derűtség.) Még szebb a bizalom kérdése. A minisz-

ter feláll és azt mondja: Szép beszédek ezek, de én egyiket se fogadom el. Ennél fogva — valamennyien bizalmat szavaznak neki. Ez egy valóságos krétai állapot. A nagyhatalmak elhatározták Pireusnak — a miniszternek blokkolását. De mikor arról tanácskoztak, hogy hogyan blokkolják, ezen összevettek s azután hajlongva mentek vissza Canossába. Bocsánat kegyelmes uram, hogy saját meggyőződésünk is batorkodott lenni. (Derűtség.)

Szólt ezután **Rosenbergnek** a »prémium«-ra vonatkozó indítványáról. Ehhez a kérdéshez másképp szólt hozzá **Tisza István** — pardon: **Tisza István gróf**, — szólt hozzá **Serényi gróf** és ma **Solymossy**. (Kiáltások balfelől: báró! báró!) Igen, pardon: **báró**. Az ember már azt se tudja, ki gróf, ki báró. (Derűtség.) A miniszter a prémiumot egyszerűen kivégezte. Ő most az egyszer mameluk lesz s a minisztert fogja megvédeni (Zajos derűtség) anélkül, hogy báróságra vágyódnék. (Derűtség.) Részletesen foglalkozik ezután a kiviteli prémium kérdésével, melyet elítél. A kiviteli prémium nem egyéb, mint az élelmi cik-árak mesterséges emelése. Tudja-e **Rosenberg Gyula**, hogy ezt nem ő találta fel, hanem már sokkal régebben más: egy római uszorás (Derűtség), akit úgy híttak, hogy **Dardanarius**. Ennek az volt az elmélete, hogy a megmaradt fölös gabonát elégette, így a kínálat kisebb lett, a kereslet nagyobb, az árak felemelkedtek. Tudja-e **Rosenberg Gyula** képviselő ur, hogy a törvényhozások micsoda intézkedéseket tettek ez ellen? Törvényt hoztak, hogy amely kereskedő **dardanaria** adót — így nevezték el — mer kötni, vagyis mesterségesen felemelni az árakat, az vagyon-elkobzásra ítéltessék.

Rosenberg Gyula: Hát olesó buzát akar?

Polónyi: En? Majd megmondom én, hogy mit akarok. (Derűtség.) — Csodálatos, hogy a tudalonalon nem jutnak el a függetlenségi párt prémiumáig: a földadó leszállításáig. Az osztrákok sohasé mennének bele egy kiviteli prémiumba. Ők most szállították le a földadót 800,000 frttal s még lejjebb szállítják a mi kvótánk emelése után. A prémium akció nem csak a börtöről, hanem a kvótáról is elakarja terelni a figyelmünket.

Rosenberg Gyula: Ez csunya gyanúsítás. **Polónyi**: Régen nem adunk mi már az ilyen közbeiktatásokra semmit. — Ezután azt fejtegeti, hogy a kiviteli prémiummal a román buzáknak kedvezünk, de másfelől az a prémium nem a magyar gazdának fog adni legnagyobb részt, hanem a kereskedőnek. Már pedig mi most a gazdákön akarunk segíteni. Nem kell itt kiviteli prémium, hanem az, hogy a kvótát szállítsuk le, a földadót szállítsuk le s hozzuk be a progresszív földadót, mint az osztrákok, — ez a helyes agrár-politika. (He-

1767-en pedig a Carolinum Collégium Casselben tanárává választotta és a hesseni tartományi gróf híres régiség és éremgyűjteményének felügyelőjévé nevezte ki.

E gyűjtemény számos értékes drágasága azonban annyira elszédítette a fiatal régiségbuvárt, hogy nem bírva ellent állni hajlamainak, több drága ritka kincset ellopott s egy szép napon odább állott. A lopást nemsokára felfedezték s a megszökött hűtlen őrt is csakhamar kézrekerítették. Ráspének azonban sikerült fogságából megszökni s Angliába átmenni, hol minden pénz nélkül a legnagyobb nyomorban tengette életét.

Hanem a »Nécessité fait le maître« elv itt is érvényesült. Ráspének eszébe jutva honfitársa: **Münchhausen** báró csodás kalandjai, elhatározta, hogy azokat leírja s kiadja. Szándékát tette követte s 1785-ben megjelent **Münchhausen** báró rendkívüli kalandjainak rendkívüli kiadása, melyet annyi száz követett, Londonban a következő cím alatt: »Baron Münchhausen's Narrative of his marvellous Travels and Campaigns in Russia« (Münchhausen báró csodálatos utazásának és oroszországi hadjáratainak elbeszélése). A könyv névtelenül jelent meg s oly nagy tetszésben részesült, hogy rövid idő alatt 4 kiadás fogyott el belőle, mi az akkori időben hallatlan siker volt.

A következő évben **Bürger** német költő, a »Lenore« szerzője németre is lefordította a

művet, hozzá toldván némely új kalandot az 1781-ben Berlinben megjelent »Vademecum für lustige Leute« című adomatórból s ezzel a könyv egyszerre népszerűvé s világhírűvé lett.

Münchhausen báró még megérte, hogy életében híres emberré lett s csodálva emlegették nevét mindenütt a világon, mint rettenthetlen bátorságú hősét.

Az új kiadások folyton gyarapodva újabb s újabb kalandokkal, végre egész legenda-kör támadt a híres báró feje körül.

E kalandokat azután **Ellisen A.** göttingai egyetemi tanár szállította le kellő értékűkre egy 1824-ben megjelent művében. **Ellisennek** apja ugyanis **Münchhausen** báró egy bizalmas barátjával igen jó viszonyban állott, kitől közvetlenül értesült a **Münchhausen** báró minden viszonyáról és elbeszéléseiről.

Azóta a **Münchhausen**-féle kalandoknak valóságát külön irodalma van. Legjobb és legdiszesebb azon kiadás, melyet **Doré Gusztáv**, a híres francia testő, illusztrált s mely hála a könyvek napról napra olcsóbbá válásának, ma már több nyelven, meglehetősen jutányos kiadásokban forog közközen.

Igy lett tehát **Münchhausen** híres emberré, csak azért, mert egy **Raspe** nevű honfitársa meglopta a hesseni tartománygróft.

»Le sort a parfois des imprévus inoraisemblables.«

G. B.

lyeslés a balon.) Attér ezután a börtörére s a **Tisza István** sokat emlegetett füzetjét veszedelmes syréhangnak tartja, mely az embereket a börtörére csábítja. Nem szabad megengedni, hogy a börtörére dobott üzletekkel mesterségesen leszállítsák, vagy főjemeljék a gabona árát. Elretentő dolog, hogy míg nálunk a belfogyasztás 8 millió métermázsra, addig 91 millió üzletet kötnek határidőre. (Ugy van! balfelől. Svindli!) Veszedelmes tan a **Tisza Istváné**, mely a magyar gazda jóvedelmét, vagyonát tisztán a véletlenre bizza s akinek szívében fekszik a magyar gazda érdeke, annak küzdeni kell a határidő-üzlet ellen. Fejtegeti ezután a differencialis üzlet megbízhatatlanságát. Ha biztos volna, hogy a »schluss«-kor, a határidőre felmegy a buza ára, akkor jó üzletet csinálhatna a magyar gazda. De a buzának az a tulajdonsága is van, hogy tavasszal le is megy az ára és a gazda vesz. még pedig sokat. A börtöré előnyét csak a nagy tőke élvezi. Sikere attól függ, hogy a híreket ki tudja meg hamarabb. **Rotschild**, aki mindent hamarabb tud meg, a görög király legújabb elhatározását, vagy hogy a néppártnak is adjon valamit: a pápa legújabb allocutióját, mert ezt is eszemlélték, — vagy hogy **Bánffy** miféle nagyfontosságú nyilatkozatot fog tenni, — **Rotschild**, aki mindezeket hamarabb tudja, jó üzletet fog csinálni. De a magyar gazda nem s nekünk kötelességünk a magyar gazdát megvédeni.

Végül a szocializmusról szól, melynek egyik oka a vallástalanság. (Helyeslés a néppártón.) Hála Istennek, nálunk a szocializmusnak nincs sok híve. A szocializmust nálunk az okozza, hogy nagy latifundatiumokkal szemben a nép egyedül látja magát, a robot és uszora kizsaratja. Majd azt bizonyítja, hogy igenis állami szocializmus a hitbizományok megvédelmezése, a tőke pártolása, fölösleges hivatalnoksereg fentartása. Általános és titkos szavazást kér a munkások részére, akkor meg lesz oldva a szocializmus kérdése. Beszédjét úgy fejezte be: Addig, míg különb legyen nem ül a földmívelési miniszter székében, addig a kormány-párt elégedjék meg **Darányi Nácival** (Derűtség.); de ő nem is fogadja el a költségvetést (Zaj balon.)

Öt perc szünet.

Szünet után **Asbóth** és **Perczel** vitatkoztak hosszasan.

Ezután **Perczel** Dezső hosszasan válaszolt **Visontainak** és **Hentallernak** az aninai lázadás ügyében.

Elnök szavazásra bocsájtotta a dolgot s a többség a választ indomásul vette.

A nagyváradi ügyvédi kamara évi közgyűlése.

— Restancziák a bíróságoknál, —

Vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta meg a nagyváradi ügyvédi kamara rendes évi közgyűlést a városháza nagy termében.

A gyűlésen **Hlatky** Endre elnökle alatt jelen voltak: **Ficzek Lajos**, **Mihelffy Adolf**, dr. **Roóz József**, dr. **Mihelffy Lajos**, dr. **Herman Lipót**, dr. **Benedek Vilmos**, dr. **Várady Zsigmond**, **Olasz Ákos**, **Szaecsvay Ákos**, dr. **Márkus László**, **Jancsó Dezső**, **Duma Flórián**, **Rothmann Jakab**, **Szokoly Tamás**, **Bottó Ferencz**, **Veres János**, **Rosenthal Mór**, **Schenk Emil** és **Erdélyi József** ügyvédek.

Hlatky Endre kamarai elnök az ülést megnyitván, dr. **Schweiger** Ede kamarai titkár felolvasta a kamarának általa szerkesztett s az igazságügyminiszterhez intézendő felterjesztését, melyet alább bő kivonatban közölünk. A jelentés különösen hangoztatja a nagyváradi kir. törvényszéknél uralkodó már-már türhetetlen állapotokat, hol az igazságszolgáltatás menete oly lassu, hogy vannak perek, melyekben 7 év multáig még első bírói ítélet sem lett hozva.

A jelentés mindenekelőtt a legnagyobb dicsérettel emeli ki a kir. tábla működését, hol a polgári perekben már 2—3 hét alatt határozatokat kapnak a jogkereső felek és nem kell 8—10 hónapig várni mint ez még pár év előtt szokásban volt.

Annál kevesebb jót lehet azonban mondani a nagyváradi kir. törvényszékről, hol az

állapotok már majdnem tűrhetetlenek, aminek oka részint a bírák elégtelen számában, részint a helytelen munkafelosztás és kellő ellenőrzés hiányában rejlik.

A kir. törvényszéknél 3—4 éves befejezett rendes perekben csakis külön beadott sürgető kérvényekre hoznak ítéletet.

Váltóperekben, ha az alperes kifogásokkal él legjobb esetben is hónapokig kell várni, míg tárgyalás után ítéletet kap a fél.

A telekkönyvi ügyek 8—10—12 hónap alatt nyerne elintézését. Hogy micsoda botrányos állapotok keletkeznek ebből, arról legjobb meg emlékezni s a melyek közül a legkisebb az, hogy a birtokos, nem kap birtokára kölesön pénzt s *esetleg tönkre mehrt, jóllehet 2000 holdas tehermentes birtoka van.*

A jogkereső fél ez állapotokat nem ismerve az ügyvédekkel okolja s egymásután adja be a feljelentéseket a kamarához szorgalmas, feddhetetlen jellemű, becsületben megőszült tagok ellen.

Igy 64 panasz érkezett be a múlt évben 41 ügyvéd ellen.

Ez állapot így sokáig nem tarthat, mert különben rövid idő alatt elsüllyed az egész törvényszék a restáncziák tengerében.

Nálunk az igazságszolgáltatás és a perlekedés így is nagyon sokba kerül a közönségnek. Sehol a világon nem kell aránylag annyi temérdek bélyeg, mint nálunk s még is az ügymenet lassu, melynek egyik leggyönyörűbb példája a »László-malom« bűnügye, melyben daczára, hogy már 3 éve történt, még ma is jogerős ítélet. (Francziaországban az óriási Panama-pert 3 hó alatt letárgyalták mindenes-tül együtt. Szerk.)

De ne tekintsük tovább e lélekemelő rendet, hanem térjünk át a nagyváradai és a nagyváradvidéki kir. járásbírói állapotaira.

Hogy kissé trivialis kifejezéssel éljünk, csak »szőre« más a dolognak.

A restáncziák száma e két bíróságnál mindössze csak csekély *kétezer harmincznégy* db.

Ami tekintve, hogy két járásbíró, három albíró és két aljegyző végzi csak a teendőket egy cseppet sem csudálatos, hiszen a beérkezett ügydarabok száma 52. 838. tehát dolog van elég. De elvégre is egy embernek csak kétkeze van s az összes másolási munkálatokat 5 írónok végzi, kik közül azonban kettő ígát, kettő az irattárt tartja rendben. Tessék tovább folytatni a következtetést 7 fogalmazó munkáját egy embernek kell elvégeznie.

Az oly ügyek, melyekben a gyors eljárás a »*conditio sine qua non*« hónapokig hevernek mint pld. a végrehajtási ügyek, árverések stb.

Ez ügyek tarthatatlanságát a kamara már külön felterjesztésben is sürgette, de eredménye alig volt.

A nagy-szalontai kir. járásbírósnál két járásbíró, két albíró és egy aljegyző munkáját 2—3 napdíjas másolja, hogy mily eredmény-nyel, könnyen elképzelhető. Egy bekebelezési vagy törlés iránti kérvényre csak *szerevény két esztendeig kell várni: sokszor megtörténik, hogy az adós már vissza is fizette tartozását, de a kötelezvényt csak évek mulva kapja vissza.* Hogy mily állapotok származnak ebből, ahhoz szintén nem kell kommentár.

A kamara területén lévő többi járásbíró-ságok sem hagyják magukat azon elvnel fogva, hogy a hol restáncziáról van szó, ott csak a váradai kamarát kell említeni, így a vaskóhi kir. járásbírósnál az összes kezelő személyzet *egy (1) írónkból áll, ki kiadó, íktató, írónok, irattárnok, végrehajtó stb.* s mindezekért kijár neki naponként 80 kr. Természetes, hogy e fejedelmi díjazás mellett ez állásra a pályázati kérvények szekérszámba nem érkeznek be.

Hogy a bírói állások megüresedése esetén a kinevezések csak hónapok mulva következnek be, szintén nagy mérvben hat be a rendetlenség szaporodásához.

Több speciális eset felsorolása után a jelentés ez állapotok sürgős megváltoztatásán kívül az ügyvédi rendtartás gyökeres átalakítását és a polgári törvénykönyv elkészítését kéri.

Fegyelmügy 143 érkezett a múlt évben a kamarához. Új ügyvéd bejegyeztetett 7, ügy-

védjelölt 14. A kamara területén lévő összes ügyvédek száma 158, az ügyvédjelölteké 47.

A kitűnően szerkesztett jelentést a közgyűlés egyhangulag elfogadta, csupán a dr. Várady Zsigmond javaslatára a *margittai* kir. járásbírósnál uralkodó szánandó állapotokat is felvették hozzá. Dr. Hermann Lipót indítványára pedig a *Zilahiet* is.

Egyébb tárgy nem lévén a közgyűlés véget ért.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Márczius
1. Megyei közigazgatási ülés, d. e. 10 órákor.
 2. Sebes-Körös társulat közgyűlése d. u. 3 órákor.
 4. Közigazgatási ülés a városházán, d. u. 3 órákor.
 10. Németh Sándor sajtópöre dr. Péchy Károly ellen.
 11. Városi közgyűlés d. u. 3 órákor.
 19. Katonai lóvásár Nagyváradon.
 17. Megyei közgyűlés, d. e. 9 órákor.
 24. Sajtópör a Szabadság ellen.
 - 31—április 2. Fősorozás.

* **Ebéd Schlauch bibornoknál.** Vasárnap délben Schlauch Lőrincz bibornok püspöknél nagy farsangi ebéd volt, melyre számosan voltak hivatalosak városunk előkelő polgárai között. A jelen voltak nevei a következők: Nagy Ferencz és Furik Péter táblakirók, Dr. Fráter Imre, Dr. Böszörményi Géza, Pékánovics Imre, Gálbory Dániel, Janky József, Bereczky Géza, Gyalokay János, Kovács Dénes, Gerő Armin, Moes Károly, Kugler Albert, Czeglédy Sándor, Baszel Aurel, Stark Gyula.

* **Kápolna szentelés.** A kőbányai központi gyűjtőfogház kápolnáját vasárnap délelőtt szentelték fel. A kápolnát az ünnepre meghívott előkelő közönség szinig megtöltötte. Ott volt Riekl Gyula osztálytanácsos az igazságügyminisztérium képviselőjében, Bornemissza Ádám országgyűlési képviselő, az intézet tisztviselő kara Szabó József igazgató vezetésére alatt stb. A kápolna előtt sorakozott az intézett kétszáz, legnagyobb részben katolikus foglya. A szertartást Bogisich Mihály czimzetes püspök budayári plébános végezte.

* **Ebéd Sal Ferencz polgármesternél.** Sal Ferencz polgármester a »Nagyváradai takarékpénztár« közgyűlése alkalmából az igazgatóság s a tisztviselők tiszteletére fényes ebédet adott vasárnap délben, melyre a következők voltak hivatalosak: Horányi Géza, Hlatky Endre, Frankó Endre, Kovács Béla, Huzella Gyula igazgatók. Könczey József, Justh Károly, Dániel Lajos és Sebestyén Lajos tisztviselők. Papp János megyei főjegyző, Szász Ágoston és Léway Zsigmond felügyelő bizottsági tagok. A fényes ebéd, melyen számos felköszöntő is volt, a késő délutáni órákban ért véget.

* **Szemle a honvédség felett.** Bernolák Károly honvédtábornok vasárnap délután Nagyváradra érkezett az itt állomásozó honvéd zászlóalj feletti szemle megtartása végett. Tiszteletére vasárnap este a tisztikar bankettet rendezett a »Széchenyi szállodában. Bernolák egész csütörtökig marad Nagyváradon.

* **Jókai a czitadelláról.** A »Nemzet« vasárnapi számában Jókai Mór a gellérthegyi czitadella fentartása mellett tör lándzsát, kimondván, hogy: »Czitadellam non delendam esse censo!« A nagy író a czitadelláról szóló tárczáját így vezeti be: »Milyen szép kisasszony neve van neki! Csodálom, hogy még valami novellairó a hősnője számára el nem foglalta keresztnevének. »Czitadellám édes! Borulj keblemre! s minthogy már az enyim nem vagy, hát löjük egymást föbe...« De hát nem lehetne-e annak a novellának más megoldást adni? Teszem föl a »Czitadellám édest« fejkötő alá hozni? — Ékes tollal ecseteli ezután, milyen hiábavaló rombolás és költsékezés lenne a czitadella lerombolása, mert annak ma már mint erődnek semmi jelentősége nincs. A kor-szak melyre emlékeztet, is rég elmúlt, csak

egy pompás dekoratív kiegészítése az a czitadella Budapest megragadó panorámájának. Arról, hogy mivé alakítsa át a főváros a czitadellát, ezt írja Jókai: »Szerintem élvezetek és mulatságok helyévé kellene áttalakitani a czitadellát. Azok a nagy kaszamaták kész pinczék, nyáron a legpompásabb étkező helyek; az udvarból lehet diszkert, vagy amphyheatrum művészi mutatóványok számára, a bástyák kinálkoznak tivolinak, ahonnan köröskörül szebbnél szebb kilátás gyönyörködteti még azokat is, akik már megszokták: az egész átalakulhat a polgárság kedvenc találkozó helyévé. Lehet-e a magyarnak a szomorú múlt emlékét jobban eltemetni, mint vigan csengő poharrakkal? És aztán a vigságnak szentelt egykori czitadellát szépen össze lehetne egyeztetni a szomszédságban tervezett s már ez évben létrejövendő pálmakerttel.«

* **Restáncziák a nagyváradai bíróságoknál.** Lapunk más helyén részletesebben foglalkoztunk a nagyváradai bíróságoknál uralkodó hallatlan állapotokkal. E helyütt csak néhány statisztikai adatot közlünk a kir. törvényszéktől hozzánk beküldött jelentésből annak bővebb illusztrálására, hogy a mik ott el vannak mondva, mily való tényeken alapulnak. A nagyváradai kir. törvényszékhez beérkezett a múlt évben 70.941 ügydarab, hátralék volt 6745 darab; összesen tehát 77.686 darab, ebből elintézetlen maradt 6637 darab; a két járásbírósnál a hátralék 2034, összesen tehát a három váradai bíróságnál a hátralék 8671. A megye területén lévő többi bíróságok közül legnagyobb a restancia a margittai kir. járásbírósnál, hol a hátralék 1700 darab és a belényesi járásbírósnál, hol 4000 darab; legkisebb pedig a szekélyhidinál, hol, csak 175 darab. A megyei összes bíróságoknál a hátralék 16.378. A számok beszélnek!

* **Biharmegyei kivándorlók.** Ugy látszik, a biharmegyei emberek sincsenek megelégedve sorsukkal. Ezt bizonyítja az is, hogy egy községből három család szándékszik kivándorolni. — Bihari levelezőnk értesít erről a körülményről s indokul a szegénységet jelzi, mely most kora tavasszal egyszerre meglepte mind a három családot. Üdvös lenne, ha a hatóságok gondoskodnának a kivándorlás megakadályozásáról.

* **A biharmegyei közegészségügyi bizottság ülése.** Biharvármegye közegészségügyi bizottsága tegnap d. e. 10 órákor ülést tartott. Szunyogh Péter elnökle alatt jelen voltak: Papp János főjegyző, dr. Popovics György főorvos, dr. Fráter Imre, dr. Révész Vilmos, dr. Bartha János, Gálbory Sámuel, Miskolczi Árpád, dr. Grósz Ignác, dr. Szirmay Vilmos, dr. Kassay Kálmán, Fényes Endre, Vidovics György, Ujházy Antal és Keszthelyi Zoltán jegyző. Elnöklő alispán bejelenti, hogy az ülés tárgyát a Tóth Dezső lemondása folytán megüresedett elnöki szék betöltése képezi. Vidovics György szép beszédben méltatta a távozó elnök érdemeit s indítványozta, hogy a távozó érdemeit iktassák jegyzőkönyvbe, helyette pedig elnökül Papp János főjegyzőt válasszák meg. A bizottság az indítványt nagy lelkesedéssel fogadta és Papp Jánost elnökké egyhangulag megválasztották. Az ülés második pontját a gyapjui gyógyszertár kérdése képezte. Első pályázó dr. Kramszli Ferencz volt s ezután még többen kérték a gyógyszertárt. Az ülés kimondta, hogy nagy szükség van ennek felállítására, különösen most, amidőn körorvosi állást is szerveztek e helyen s így pártoló véleménynyel terjesztik e kérdést a minisztériumhoz. A megüresült tordai járás orvosi állásra, egyedül dr. Mandel Gyula pályázott, kinek azonban a tisztí orvosi bizonyítványa hiányzik. Ezen megjegyzéssel terjesztik be a főispánhoz. Ezzel az ülés véget ért.

* **Február 24.** A hírlapíróknak van a leg-háládatlanabb foglalkozása folyton a szürke be-tük mögéretőzve végzi terhes feladatát, nem keresve és nem találva a közönség elösmerését. Névtelen munkásai ők az egy napig élő hírlap irodalomnak; — ünnepnap tehát nekünk, a sajtó embereinek a szerdai nap, midőn egy estére kibontakozva az ösmeretlenség homályá-ból, a nagyközönség elé állunk munkákkal. És a közönség, a jó közönség, már előre is elösmerését nyújtotta munkáinknak, mert ime ma már csak állóhelyre (1 frtért) és a karzatra (50 krért) kaphatók jegyek. A műsort végleges stádiumában holnap számunkban hozzuk és reméljük, hogy ez a nagyfoku várakozások da-czára is megfogja lepni a közönséget előkelő számaival. — Mivel előreláthatólag a »Fekete Sas nagyterme zúfolásig telik meg a hangver-seny idején, fölkérjük a tisztelt közönséget 8 óra előtt jönni, hogy a rendezők minden torlódás nélkül végezhesék feladatukat. A hang-verseny pont 8 órakor kezdődik. A szövetségbe újabbán pártoló tagokul beléptek:

R á d l Ödön,

S t e p á n István. (P. Mindszent) 3 évre és
F e r e n c z y Lajos ker. tanár.

A hírlapszövetség igen t. taglait tisztelettel felkérem, hogy ma délelőtt 12 órakor a ren-des helyen sziveskedjenek okvetlen megjelenni. Nagyvárad, 1897. febr. 23. F e h é r Dezső al-elnök.

* **Iparos ifjak vasárnapja.** Vasárnap tar-tatotott meg az iparos segédek tovább képző tanfolyamán a 14-ik népszerű előadás. Ez al-kaalommal Dr. S z o m b a t y István a r e-g é n y r ő l tartott érdekes ösmertetést; rövi-den bemutatta a hazai regényirodalmat kelet-kezésétől a legújabb korig, felsorolta annak különböző válfajait és Dugovicsától Herezeg Fe-renczig az irodalom legszebb termékeit, jó ta-nácsokkal látva el az ifjuságot olvasmányaik helyes megválogatására. — A nagyszámban megjelent hallgatóság nevében Szűts Izsó igaz-gató köszönte meg előadó szives fáradozását. — A következő előadást márczius 7-én Dr. Tóth Mihály tartja a polgári iskola természet-rajzi előadó termében.

* **Borzalmas szerencsétlenség.** A felső-dernai aszfalt gyárban, borzalmas szerencsét-lenség történt a napokban. S z o d o r a i La-jos munkás, a lépesőről leugrott, de oly sze-rencsétlenül, hogy egy felt, aszfalt pároló üstbe esett. A szerencsétlen óriási kinokat szenvedett, míg végre az égési sebek következtében meghalt. Az orvos rendőri vizsgálatot dr. S z á n t ó Jakab és dr. Boder Jakab margittai orvosok ejtették meg s a hatóság kiderítette, hogy az egész szerencsétlenség az elhunyt gon-datlansága folytán keletkezett. A jelentést, teg-nap terjesztették be az alispáni hivatalhoz.

* **Tüzek a megyében. Körözs-Tarjánban** vasárnap délután két órakor megint félreverték a harangokat, mert egy gazdaember istállója kigyulladt és le is égett egészen; Sőt ha a ve-szedelem otthon nem találja az embereket, több ház esik, mert a leégett istállótól alig egy ölnyire épült a szomszéd háza, ezt azonban a gyorsan előrohant emberek megmentették. A tüzet állítólag *zigaretlázó suhancok* okozták. A leégett épületrész biztosítva volt. Ugyancsak egő tüzesetről értesít *bihari* levelezőnk is. Teg-nap viradóra, tüzlárma ébresztette fel a falu lakosait. Az alsó utcában lakó *Máta* József zsellér ember háza gyuladt ki és le is égett földig. A tűz oltásánál nagyon kevesen jelentek meg, mivel első álomban voltak a lakosok. A harangokat is csak akkor verték félre, mikor már a ház majdnem leégett. *Máta* József, — míg a háza teteje éget szép esendes idő lévén — ingóságait egész rendben szállította ki esa-ládjával. A ház a tűz ellen biztosítva volt.

* **Vasárnap a jégen.** Nagy és szép közön-ség jelent meg vasárnap délután a városligeti

jégpályán. Egész öt óráig szórakoztak. Mi sem zavarta a multságot, csupán két ifju ur F. A. és B. J. a tilosba mentek, amiért elis nyerték jutalmukat, mert beleestek a térdig érs vízbe. A náthán kívül szerencsére egyéb bajuk nem történt. A nyílt pályán kitűnő erősjég volt, ki is mulatta magát a közönség, mert hátha már rövid lesz, a koresolya időny.

* **A köd.** Vasárnap este olyan vastag köd ereszkedett le a városra, hogy minden helyes gon-dolkozásu magyar ember azt mondhatná rá, ha-rapni lehet, vagy pedig neki lehet támaszkodni. Az »Auer« féle égők silány fagyú mécsesekké degradá-lódtak s az emberek pedig úgy látszottak a szür-kületben, mint valami mézeskalácsbábok. — Neu-gebauer nyugalmazott hentes ur kedves életparjával jambózott a »Sas«-ban s nagy veszedelmére a terjedelmes puffos ujjának együtt törtettek le a lépesőrön, hanem a ködben Neugebauer ur másnak találta nyújtani a karját s most folyik a válópör. Kakas ur imádottát akarta haza kísérni s fél uton vette észre, hogy a nagy gonddal kiválogatott bó-kokat rossz helyre pazarolta. Egy másik fiatal urat meg a szabója vélt megéssiphetni, de a fiatal ur csakhamar a fáradhatatlan szimatu szabó méltó bosszuságára — köd előttem, köd utánam volt.

* **Rablási kísérletből véres verekedés.** Tegnap egyik mulató helyen két szalontai jó-módu ember jelent meg. E helyen találták F a r g a c z i Kornél foglalkozás nélküli bádo-gos és Bán György foglalkozás nélküli kovács. legényeket, kik kérdezték, hogy van-e a két szalontai embernek pénze s alighogy azok el-távoztak utána mentek. A gazda élt ugyan a gyanu perrel s elküldte a hetessét, hogy köves-re a csavargókat s ha rendőrt talál figyelmeztesse a rablásikísérletre. Fargaczi és Bán ész-revették, hogy követi valaki. Nyomban megtá-madták s a szerencsétlen hetest egy hatalmas bottal nyg főbe ütötték, hogy koponyája beha-sadt és ájultan rogyott össze. A zajra elősiet-tek a rendőrök s a két jómadarat elfogták. A hetest véresen szállították be egy közeli épü-letbe. A tetteseket, már átkísérték a kir. ügyész-séghez méltó büntetésük elnyerése végett.

* **Hogy temetnek a közkórházból.** Ismer-jük a kórházi főorvos humánus gondolkozás módját, erélyes fellépéseit, tudjuk, hogy nagy barátja a reformoknak s éppen ezért emelünk szót a közönség nevében s felhívjuk figyelmét a kórházi temetkezésekre. Egy kétkerekű rok-kadt talyigára fellelők a festetlen koporsót, a kocsis egy társával ráül és füttyörészve kiviszik a temetőbe elásni. És olyan helyeken viszik, ahol emberek laknak és látják embertársuk holta utáni megaláztatásukat. Nyílt arczula-pása ez az emberi méltóságnak s a humaniz-musnak; ezért kérjük a főorvos beavatkozását. Tudjuk, hogy mihez hozzáfog, az meg fog valósulni s hozzá fordulunk a közönség nevé-ben. A város közönsége ezeket áldoz jótékony célokra s talán hatosonként is összegyűlne egy fekete, olcsó és egyszerű gyászkoocsira való összegre. Próbálja meg s a város közönségében — ha a megye nem tud áldozni erre a célra — nem fog csalatkozni. A közönség pedig, mely sokszor könyezve nézi az ily kórházi te-metéseket, áldani fogja ez állapot megszün-tetését.

* **Roszul játszott szerep.** Mama: (berohan a szobába, hol a kis Károly éppen dőngeti kis hu-gát.) — Mit vered azt a kis lányt, te rosz fiú? Károly: Ádámot és Évát játszottunk; aztán az Ilonka megette az — egész almát.

* **Csendélet Tótteleken.** Ebben a háborus világban valószínűleg a görögök példáján Balog Anti esatári cigány felbuzdult és egy invasiót reskizott meg Tóttelekre a plébániára. Szinleg igen békés szándékkal jött t. i. esatornát takarítani. Miután pedig igen éhes volt kapott szalonnát, ke-nyeret s egy fél liter pálinkát. Ezen dolgokat be-kebelezve immel ámmal munkához látott. Mikor aztán a kocsis és hetes vacsorához ültek occupált egy új fekete szűrt egy új fadöntőgető fejszét és egy konyhakést és beállított, persze a tárgyak nél-kül még egy néhány krajezarért is, de nem kapott. — Az sem baj gondolta magában s a szerzett zsákmánnyal odébb állott. Hja de két nagy hata-

lom a esatári bíró és a bihari esendőrök, nem hagyták nyugodni babérain illetve a szürben Balog Antit s közös egyetértéssel elvervén rajta a port dutyiba szállították, az ellopott dolgok pedig tulaj-donsaikhoz kerültek.

* **Szótrugasztott bünbarlang.** Rövid idő alatt, már a második ily esetről számolunk be, mely méltán dicséri, a rendőrség erélyességét, hogy végleg ki akarják irtani, ezeket a titkos bünbarlangokat. Tegnap D ó b é Gyuláné jelen-tette fel a rendőrségnek, hogy lakójánál özy. O p r e Mihálynénál az éjjeli botrányok és ti-vornyák napi renden vannak s ezen kívül aljas, erkölestelenségnek is lakhelye ez a lakás. A rendőrség e feljelentés folytán azonnal intézke-dett s még a tegnapi nap folyamán több kétes hírű személy került tolonczra.

* **Verekedés egy nyujtófával.** Budai Anna, tegnap panaszt emelt a rendőrségnek, hogy Kiss Károly és neje, minden igaz ok nélkül meg-támadták és hatalmasan elverték egy nyujtó-fával. Csoltolt egy orvosi látéletet is, mely ta-nuskodik az ütések súlyosságáról.

* **Lovarda:** Tegeep érkezett városunkba Alexander a Napoleon ezirkuszak Párisban öt év óta közkedvelt tagja. Alexander a férfi szépségek mintaképe egyszersmint ma a Jokey király, ki ma fog a nagyvárad közönségnek bemutatkozni. Jegyek a mai előadásra már a délelőtt folyamán válthatók. A mai előadást t. olvasóink b. figyelmébe ajánljuk.

* **Kert-utezán Markovics Mór** parti-árak raktárában a esődtömegekből megvett áruk, melyek már eddig is 50%-al olcsóbbak, mint bárhol üzlet átalakítás miatt becsáron alól barmely árban árusittatnak ki, mely ritka ked-vező alkalomra a nagyérdemű közönség b. fi-gyelmét felhívjuk.

Biharvármegye közkórháza, 1896. évben.

Biharvármegye közkórházának 1896-ik évi forgalmáról és nevezetesebb mozzanatairól, tegnap terjesztette be jelentését az alispáni hi-vatalhoz F r á t e r Imre kórházi főorvos.

E szerint, a kórházi épület kibővítése, részben megtörtént. Az új épületek már hasz-nálatba is léptettek s így jelenleg, csupán az elmebetegek osztálya szűk. Ennek kibővítését sürgeti jelentésében a főorvos.

A »Szepesi« féle telek megvétele által fog terjeszkedni, a vasuti vágányok felé.

A mult évben, az ápolási díj, naponkint 80 krban volt megállapítva élelmezésével együtt Nagyobb mérvű személyi változások is történtek, mennyiben dr. Szathmári Lajos és dr. Braun alorvosok eltávoztak s ezek helyét dr. Elsász és dr. Holémin Gyula foglalta el. Összesen 3190 beteg kezeltetett az 1896 év-ben. Ezek állapotáról a következő kimutatást terjeszti elő a főorvosi jelentés:

I. S e b é s z i b e t e g á p o l t a t o t t 846, ezek közül 547 férfi és 298 nő. Ezek közül gyógyult 314 fi és 159 nő. Javult 140 fi és 72 nő, meghalt 13 fi és 25 nő, gyógyíhatatlanul távozt 33 fi és 25 nő, visszamaradt 49 fi és 33 nő.

II. B e l g y ó g y á s z a t i b e t e g 2116 á p o l t a t o t t, ezek közül 1047 fi és 1129 nő. Gyógyult 660 férfi és 148 nő, javult 144 fi és 154 nő, gyógyíhatatlanul távozt 73 fi és 54 nő; meghalt 97 fi és 54 nő, visszamaradt 74 fi és 99 nő.

E l m e b e t e g á p o l t a t o t t 168, ezek közül 86 fi és 82 nő. Gyógyultan távozt 11 fi és 13 nő; javult 33 fi és 33 nő, meghalt 17 fi és 14 nő.

Összesen tehát 62.2% javult, 16.8% gyó-gyult 6.1% meghalt s visszamaradt 8.4%.

Ezenkívül több jelentétebb eseményről emlékszik meg a jelentés s több reformot sür-get, melyeknek már eddig is nagy hiányát lehet érezni

EGYESÜLETEK.

A Mária-segély-egylet közgyűlése.

Egy szerény, zajtalanul, de áldásosan mű-ködő egylet tartotta vasárnap délután közgyű-lését a várad-olasz r. k. elemi iskolában. A

a reggeli utas) azt gondolta, hogy nem jó lesz tovább is kockáztatni a dolgot, mikor a közeli erdő pagonya oly biztos menedéket nyújt s mikor a kocsi a kerék féket kikezdte csavarni, a támadt nyikorgó tájban észrevétlenül imut a hogy a brieskára felkapaszkodott, leereszkedett a puha fűbe, mialatt a terhétől is jobban megkönnyült kocsi sebesen vágatva csakhamar elűnt az országút porában. Miután egy darabig szemmel kísérte, hogy mint oszlik szét a nap verőfényét felfogó porfelleg, átment az erdő árkán, felhúzta cipőit s bátran bement az erdőbe.

A keskeny gyalog ösvényen haladt előre, mely legelőbb szemébe űlött. A visszanyert szabadság érzetétől megittasulva gondtalanul elvezte a séta gyönyöreit, nem gondolva arra, hogy merre megy s miből fog megélni.

Az volt a fődolog, hogy elrejtőzzék az örök elől, két órai előnyben volt felettük s bizott benne, hogy nem frgnak rátalálni, hogy melyik uton menekült el. Milyen pompás volt itt az erdőben a sűrű fák közt. Kereste a legsűrűbb bokrokat s messze elkerülte a tisztást. Egy órai bolyongás után a talaj észése észrevehető volt s miután gyorsan lejutott egy tisztás vidékre, egy patak partján találta magát.

A vidék nagyon csendes volt. Hűvös árnyék fedte be azt a keskeny darab rétet, melyen a patak keresztül kigyózott. Csak két-három rigó fürdött a sekély vízben a kövek közt, mikor Griotte a parton kibukant.

A rigók példája arra ösztönözte, hogy kövesse őket. Gyorsan ledobta ruháit s gyönyörrel vetette magát a csillagó vízbe, melynek partjain a fodormenta kellemes illatott árasztott szét. Miután jól megmártogatta magát, végig hempergett néhányszor a napsütötte puha pázsiton s így megszáritva testét, újra felöltözt. Mig nadrágját felvette, egy jó eszme villant meg agyában. A helyett, hogy felöltötte volna vászon kabátját, egy csomóba kötötte össze s egy kő alá tette a legsűrűbb bokrok közé. Ruházatának ez a része ugyanis a foház peccsétjét viselte, könnyen árulója lehetett volna, míg így csak ingujjban és daróc nadrágban úgy nézett ki mint egy paraszt legény.

(Folyt. köv.)

T A V I R A T O K.

A krétai helyzet.

A görögök tovább folytatják a sziget megszállását, miután vakolinál nagyobb győzelmet arrattak a török csapatok felett. Hadműveleteik közben a nagyhatalmak lőtávolába jutván, hadállásukat a közös flotta bombázni kezdte, de a bombázás csak tíz perczig tartott, s inkább csak intelmül szolgált a határt átlépő görögöknek Ujabbán Franciaország is csatlakozott Anglia és Oroszország felfogásához, s a külföldön sűrűn követik egymást a Görögország melletti tüntetések. E vigasztalan kilátások nagy izgatottságot és zavart okoznak a portán, mely nem tudja magát elhatározni. Ujabb távirataink a helyzetről:

Az athéni népgyűlés.

Athén, február 22. (Saját tud. táv.) A Havas-ügynökség jelentése szerint a meetingen résztvevők a tanácskozás után a királyi palota előtt a pénzügyminisztériumba mentek, a hol Deljannisz miniszterelnök ugyanolyan értelemben beszélt, mint a király.

A trónörökös üdvözlése.

Athén, február 22. (Saját tud. táv.) A Havas-ügynökség jelentése szerint: A trónörökös ezrede zászlóaljához, amely a Vukolics-erőd bevételénél harczolt, a következő táviratot intézte:

Büszke vagyok arra a fényes győzelemre, melyet kivívtunk. Szerencsét kívánok tisztjeimnek és a legénységnek. A vitézül elesett katonák emléke örökké élni fog.

A vukoli-i csata.

Athén, február 22. (Saját tud. táv.) A Havas-ügynökség jelentése szerint: Hire jár, hogy egy török szállítóhajó Herakleionban török katonákat vett föl és egy angol torpedóhajó kíséretében Kánaéba megy, ahol még több katonát vesz föl. Mint biztos forrásból értesítetek, a hajóparancsnok figyelmeztetése Vasszos ezredeshez, csak Kánaea megtámadására vonatkozik. Vasszos tehát a sziget belsejében csak néhány stratégiai pontot fog elfoglalni. Vasszos ezredesnek a Vukolicsnél végbement harcra vonatkozó hivatalos jelentése szerint elesett egy tiszt és tizenkét katona. Husz krétai megsebesült. Az erődöt dinamittal roptették levegőbe. Arra a jelentésre, hogy a kánaei helyőrség a keresztények ellen kirohanást intéz, az ezredes a keresztényeknek segítségül egy önkéntes-századot küldött a kánaei helyőrség 1500 katonáján kívül a krétaiak ellen vívott harcban 2500 mohamedán vett részt. Másfél óráig tartott ütközet után a törököknek a város felé kellett visszavonulniok. Aghia erődben a görögök közül két tiszt elesett. Több altiszt súlyosan megsebesült.

A fölkelők bombázása.

Athén, A Havas-ügynökség jelentése szerint: Tegnap reggel Kánaea környékén Haleppa fölött fegyvertűz hangzott. A város fölött görög zászlót lehetett észrevenni. Délután a fegyverlövés szaporodtak. Négy órakor az idegen hajók parancsnokai elhatározták, hogy a krétai fölkelőket bombáztattják. Miután a fölkelők tüzelése még öt órakor is tartott, az összes hajók ágyukból kezdtek tüzelni. Egy angol hajó kezdte meg a tüzelést, melyet a többi folytatott. A Hydra nevű görög hajó intézkedett, hogy szükség esetén vissza vonulhasson. — A német hajó melnit-löveggekel tüzelt. A görög táborra hetven ágyú lövést tettek. A tüzelés tíz perczig tartott és a felkelők hadállásul elpusztította. Mivel a lövegek a körülfekvő magaslatokra hullottak, azt gyanítják, hogy több keresztényt megölték. A lövések beszüntetése után a görög tábor fölött görög lobogót tüztek ki. Délután ötven nizam hagyta el Kánaét, hogy a benszült mohamedánokat megerősítsék. Az angolok a feltartóztatott Louiron nevű görög hajó ágyuit leszerelték.

A görög király programja.

Athén, febr. 22. Az »Asty« közli a görög királynak egy idegen hatalom képviselője előtt tett nyilatkozatait: — »Türelmem elfogyott«, — így szólt állítólag a király, — „és én elhatároztam, hogy Krétát elfoglalom; hiszen az ország testtel lélekkel Görögországhoz tartozik. Elhatározásommal, lehet hogy kényszer-intézkedéseket hivat ki magam ellen, de az összes hellenizmus mellettem lesz. Azt a parancsot adtam, hogy csapataim foglalják el a szigetet, melynek igazgatását szervezni fogjuk. Nyilatkozataimat közölheti ön társaival is«

György király, a palota előtt összegyűlt

óriási tömeghez, mely őt tüntetőleg üdvözölte, az erkélyről beszédet intézett, melyben kijelentette, hogy ő az egész hellén nemzet parancsát teljesíti.

»Köszönöm önöknek« — ugymond — érzelmeik kifejezését. Adjon az ég közös törekvésünknek erőt és oltalmat. Ejlen a hellén nemzet!

A beszédet nagy lelkesedéssel fogadták.

Proklamált görög okkupáció.

London, febr. 22. (Saj. tud. táv.) A Reuter-ügynökség Kánaéból tegnapi kelttel jelenté, hogy a mohamedánoknak Szitiában történt legyilkoltatása következtében a végsőig felingerelt retymnoi törökök kirohantak a városból és megtámadták a fölkelőket. A harc folyik.

Vassos ezredes, Krétának Görögország által való okkupációját proklamálta.

A cserben hagyott porta.

London, febr. 21. (Saj. tud. táv.) A Reuter-ügynökség jelenté Konstantinápolyból: A hatalmaknak Kréta jövődő igazgatása fölött tartott értekezletében Franciaország hozzájárult Angol- és Olaszország nézeteihez. Tewfik pasa külügyminiszter tegnap este meglátogatta a követeket, hogy e zavaros helyzetre vonatkozó nézeteiket megismerje. Tewfik panaszkodott, hogy Görögország a hatalmak akciója daczára folytatja ellenségeskedéseit és figyelmeztette a követeket, hogy a hatalmaknál levő ügyvivők jelentései a portához lényegesen szétágaznak. Mig a Londonból, Párisból és Rómából érkező jelentések szerint a helyzet megjavítható, más tudósítások, különösen a Berlinből érkezők, azt ajánlják Törökországnak, hogy vonuljon Thesszilia felé. Pétervári jelentés szerint Oroszország abban az esetben, ha Törökország megszállná Thessziliát, — nem lépne közbe. E helyzetre való tekintettel, tette hozzá Tewfik, a porta nem tudja, hogy mit tegyen.

A nagykövetek erre azt felelték, hogy a portának határoznia kell arra az akcióra nézve, amely előtte helyesnek tűnik fel.

A porta türelmét veszti.

Budapest, febr. 22. (Saját tud. táv.) Konstantinápolyból jelentik: Az hir, hogy Görögország kánaei volt konzulát Kréta görög kormánybiztosává kinevezte, a többi konzulságokat pedig megszüntette, a görögök további előnyomulását jelző hírekkel egyetemben óriási izgatottságot keltett a török fővárosban. Egy nagy párt azt sürgeti, hogy rögtön be kell nyomulni Görögországba. E tervvel foglalkozott az utolsó miniszteri tanács, de eredmény nélkül. Éppen nincs kizárva a lehetőség, hogy a szultán hirtelen tette szánja magát, mert a halogatás nagy elégtelenséget kelt a mohamedánok között. A porta az utóbbi napokban többször fordult tanácsért a hatalmakhoz.

A görög király Krétában.

Athén, február 22. (Saj. tud. táv.) A görög király ma hosszu táviratot intézett atyjához a dán királyhoz, melyben értesíti, hogy maga megy el Krétába és átveszi a hadserege vezetését.

A törökök csüggedése.

Budapest, febr. 22. (Saját tud. táv.) Konstantinápolyi hírek szerint a krétai törökök közt, akik cserben hagyatva érzik

magukat a porta által, igen nagy a lehangoltság. Egyes helyein a szigetnek a körülvevő török csapatoknak élelmi szerrel való ellátását kísérlék meg, míg más helyeken átvágják magukat a mohamedánok. Több helyről mérszárlások híre érkezik, melyeknél a kisebb számu török nép huzza a rövidebbet.

Királyi elismerés.

Budapest, febr. 22. (Saj. tud. táv.) A király, az esztergomi főkáptalannak legfelsőbb elismerését nyilváníttotta, a milleniumi kiállításra átengedett tárgyakért. A káptalant e kitüntetésről Báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter értesítette.

A képviselők estélye.

Budapest, február 22. (Saj. tud. táv.) A képviselők, ma látogatott pikniket rendezett. Pártkülönbség nélkül voltak jelen s kedélyesen töltötték az időt.

Simics Belgrádban.

Bécs, február 22. (Saját tud. táv.) Simics szerb miniszterelnök ma innen Belgrádba utazott.

Berlini események.

Berlin, február 22. (Saját tud. táv.) A macedón központi bizottság ma nagy mennyiségű fegyvereket vásárolt. Hír szerint Macedónia lázadásra készen áll.

A kvóta ellen.

Temesvár, február 22. (Saját tudósítók távirata.) Temesvár mai közgyűlésén Hevesmegyének a kvóta ellen irányuló átiratát tudomásul vette s hasonló szövegű feliratot intéz. A közgyűlésen egyetlen ember akart bizalmat szavazni a kormánynak, de csúnyán ledorombolták s az atyafi egymagában maradt, szavazatául.

Müncheni magyarok bálja.

München, február 22. (Saját tud. táv.) A Gizella bajor hercegnő védnöksége alatt álló osztr. magyar segélyegylet fényes sikerű bált rendezett. Részt vettek e bálon Lipót herceg és felesége, Arnulf herceg és neje, Lajos és Szigfried bajor hercegek, Henrik hesseni herceg, Frigyes hohenzollerni herceg és felesége, továbbá néhány miniszter, gr. Zichy osztr. magyar követ és a többi követek. Midőn Lipót herceg és neje a terembe léptek a zenekar a német, azután pedig az osztrák néphymnust játszotta.

A transvaáli beütés.

Budapest, febr. 22. (Saj. tud. táv.) A »Standard« szerint a bepörölt Rhodes, transvaáli kormányzó a valódi károknak megfelelő tekintélyes kártérítési összeget kész Transvaálnak fizetni. Az összeg nagysága még nincs megállapítva.

Szer a pestis ellen.

Budapest, febr. 22. (Saj. tud. táv.) A »Bombay Gazette« szerint Hawkins szere az antiozin olyan pestises betegnél alkalmazható, aki még nem járja utoljára. Minthogy ez a szer igen hatásosnak bizonyult, valószínűleg egy gyógyintézet foglalkozik erre a célra berendezni. Eddig több mint 1000 személyt, benszülöttet és európaiat vegyesen oltottak be az új szerrel.

Klementina Fiumébe.

Fiume, február 22. (Saj. tud. táv.) Klementina ma ide érkezett. Az állomáson nagy tömeg várta s lelkes ovációkban részesítette.

KÖZGAZDASÁG.

A nagyváradai takarékpénztár ötvenedik évi közgyűlése.

— 1897. február 21. —

Vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta Nagyvárad legelső pénzintézete: a »Nagyváradai takarékpénztár« rendes évi közgyűlését, mely jubiláris számba megy, mert épen ma van ötven éve, hogy a takarékpénztár 1847. február 22-én megalakult. A tulajdonképeni rendkívüli ünnepi közgyűlés azonban csak május havában lesz. A múlt évben elért eredmény, mely az intézet fennállása óta a legnagyobb, világosan mutatja, hogy mily gondos kezekbe van az intézet vezetése letéve s mily munkásságot fejtettek ki a tisztviselők, különösen H o v á n y i Géza vezérigazgató, kinek oroszlanrésze van benne, hogy a siker évről-évre fokozottabb s a takarékpénztár régi jó hírneve folytonosan csak gyarapodik s az intézet oly áldásosan folytatja működését.

A gyűlés lefolyásáról tudósítók a következőket írja:

Jelen voltak: Sal Ferencz igazgatósági elnök, Frankó Endre, Huzella Gyula, Kovács Béla igazgatók, Hoványi Géza vezérigazgató, Papp János, Szász Ágost és Lévy Zsigmond felügyelő bizottsági tagok s a következők részvényesek: Dr. Baróthy Ákos, Beczkay Lajos, Dr. Bozóky Alajos, Böszörményi Géza, Csobánczy Lajos, Faliczky Viktor, Fazekas Imre, Fényes Manó, Dr. Grósz Albert, Hanzely István, Hegedüs Géza, Hernigh Sándor, Dr. Hoványi Ferencz, Dr. Hoványi Gyula, Just Károly, Kaczián Károly, Keller József, Dr. Konrád Márk, Lakatos Antal, Lopussny Gyula, Pally Lajos, Papp János, Id. Rimanóczy Kálmán, Dr. Sipos Árpád, Sonnenfeld Zsigmond, Wallner Ödön és Jatureczky Albert.

Sal Ferencz elnök az ülést megnyitván, bejelenti, hogy a gyűlés megtartható, mivel a közgyűlés előtt 57. részvényes 135 részvényt tett le, a jelen gyűlésen pedig 33 részvényes 135 részvényt nyel van jelen. Az alapszabályok szerint a napi biztos állásból ez évben kieső öt tag megválasztására szavazatszedő bizottságot küld ki, melynek tagjaiul Lopussny Gyula, Wallner Ödön és Fényes Manó, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Dr. Sipos Árpád, Konrád Márk és Beczkay Lajost kéri fel.

Ezután H o v á n y i Géza vezérigazgató olvasta fel általános figyelem közt az igazgatóság következő jelentését:

Tisztelt közgyűlés!

Midőn az 1896-ik, intézetünk 50-ik üzletéről jelentésünket előterjesztjük, e helyen csak jelezni kívánjuk, hogy intézetünk felszázados múltjának mikénti méltó megünneplésével külön jelentésünkben foglalkozunk.

A lezárt 50-ik év üzleteredménye — eltekintve a múlt évben a Belényes-vaskői vasut számláján elért 23.912 frt 44 kr. rendkívüli nyereségtől — az előző évinél kedvezőbb, mivel azt mintegy 5000 fittal meghaladja, jóllehet az értékpapír számlán 4745 frt 75 kr. nem tényleges, hanem az árfolyam-különbözetből származó veszteség mutatkozik. Ha tehát a tartalékalapok 7886 frt 25 krt tevő 5%-os kamata és az értékpapír árfolyam-különbözeti veszteségtől eltekintünk, akkor az 1896-ik év üzleteredménye **10.3495 frt 07 kr.** Tehát az intézet fennállása óta elért legnagyobb tiszta üzleti eredmény.

Ezek után áttérve üzletünk múlt évi forgalmára, örömmel jelenthetjük, hogy nagyobb üzletágainknál jelentékeny emelkedést értünk el.

Bejelentjük, hogy az értékes felszerelvények számláján a múlt évi mérlegben 1500 frral szereplő vagyoni tétel egészbeni leírását hozzuk javaslatba felosztási tervzetünkben.

Bejelentjük, hogy az elmúlt évben mintegy

8000 frt értékben voltunk kénytelenek követelésünk megóvása céljából ingatlanokat vásárolni; azonban azok legnagyobb részben már a mai napig el is lettek adva.

Bejelentjük, hogy a múlt évi jelentésünkben jelzett, a tisztviselői és tisztifizetések tárgyában javaslatunkat külön jelentésben terjesztjük a tisztelt közgyűlés elé.

Ezek után indítványozzuk, hogy a tartalékalap 7886 frt 15 krt tevő kamatának levonása után jelentkező 90.863 frt 07 kr. jövedelemből fordíttassék.

1. Leírásokra még pedig:

A váltó számlán	5.345 frt 76 kr.
Adósok folyó számláján	3.502 frt 32 kr.
Ingatlan számlán	2.963 frt 06 kr.
Értékes felszerelvények számláján	1.500 frt — kr.
Perköltség és óvatolás számlán	616 frt 46 kr.

2. Tartalékalap gyarapítására 19.421 frt 91 kr.

3. Jótékonykezéltre az évközben adott 70 forinton kívül 1500 frt, még pedig:

Városi árvaház alapra 100 frt.
Felállítandó gyermekkorházra 100 frt.
Koldusárpolda javára 100 frt.
Szt-Vincze nővérek olaszii társházának 100 frt.
Szt.-József intézetnél tett korábbi alapítvány gyarapítására 100 frt.
Erzsébet bölcsőde által Csillagvároson építendő házra 100 frt.
Elhunyt intézeti szolgáló Munkácsi Lajos árvájának 75 frt.

Biharmegyei és nagyváradai régészeti és történelmi egyesületnek, Biharmegyei nőegyletnek, Izraelita nőegyletnek, Erzsébet bölcsőde-egylet, Gyermekbarát egyesületnek, Tüztöltő-egyletnek, Szépművészeti egyesületnek, Népkönyha javára, Biharmegyei jegyzői nyugdíj-alapnak, Városi tisztviselők nyugdíj-alapjának, Elaggott iparosok segélyalapjának, Községi tanítók segélyalapjának, Nagyváradai ügyvédi segélyalapnak, Irgalmasok kórházának, Városliget fejlesztésére, A felállítandó református leányiskolára egyenként 50—50 frtot.

A várad-velencei népkör javára 25 frt.
4. 50 éves jubileumi alapra 5000 frt.
5. Társasági tiszt nyugdíjalapnak 1000 frt.
6. Igazgatók jutalékául 6674 frt 20 kr.
7. Felügyelők jutalékául 2002 frt 24 kr.
8. Vezérigazgató jutalékául 3337 frt 10 kr.
9. Tisztviselők javadalmazására 2000 frt.
10. Osztalékul részvényenként 120 forint 36000 frt.

Indítványunk elfogadása esetében tartalékalapunk 157.715 frt 04 krról 185.033 frt 20 krra fog emelkedni, vagyis ez évből 27.318 frt 16 kr. csatoltatik a tartalékalaphoz.

A nyugdíjalap gyarapítására javasolt összeget ezen alapnak mielőbbi növelése céljából a tényleges szükség igényli.

Tisztelt közgyűlés!

Midőn a felügyelő bizottsági jelentés meghallgatása után a betervezett mérleget erre vonatkozó indítványaink megszavazása által végleg megállapítani és a felmentvényt az 1896. évről úgy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottságnak megadni és a részvényenként megállapítandó 120 frt osztalékra a 18-ik szelvény ellenében f. 22-ik napjától leendő kifizetését elhatározni kérjük.

Az 1897-ik évben a nagyváradai takarékpénztár részvénytársaság fennállásának jelentőségteljes fordulópontjához érkezett, mivel május hó 1-én 50 éve lesz annak, hogy intézetünk a Zöldfa utcában a hajdani Kovács Frigyes (intézetünk első pénztárnoka) jelenleg a Mayer örökösök tulajdonát képező házban, kis két szobás helyiségben működését szerényen megkezdesse.

Nem szándékozunk ezen nagyfontosságú fordulóponttal ma bővebben foglalkozni, hanem arra kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy határozza el, hogy az intézet felszázados múltjának méltó megünneplése céljából az év folyamán egy rendkívüli disz közgyűlés megtartását és ez alkalommal az intézet történetét tárgyaló munka kiadását.

A disz közgyűlés idejének és tárgysorozatának megállapításával az igazgatóság megbízatását kérjük. Mult évi jelentésünkben jelzett tisztviselői fize-

tések tekintetében igényelt változtatások tárgyában jelentésünket a következőkben van szerencsénk előterjeszteni.

Javaslatba hozzuk a tisztviselői létszámnak vezérigazgató, pénztárnok, főkönyvelő, hét tárczatiszt, két segéd-tiszt és két gyakornoki állásokban leendő megállapítását.

A fizetések tekintetében Just Károly főkönyvelő évi fizetését 1700 forintban és 300 forint lakbér, összesen 2000 forintban; Kőnczey József jelzőlog-tárczatiszt évi fizetését 1400 forint és 300 forint lakbér, összesen 1700 forintban; Dániel Lajos évi fizetését 1200 forintban; a gyakornoki állások javadalmazását pedig ez idő szerint 600 forintban; a segéd-tiszt állások évi fizetését 800 forintban kérjük megállapítani.

A felügyelő bizottság jelentésének felolvasása után a felmentvényt a közgyűlés úgy az igazgatóság, mint a felügyelőknél egyhangulag megadta.

A mérlegből a következő adatokat emeljük ki:

Az évi tiszta nyereség **90.863 forint 07 krajár.**

A betétek összege **5.798.939 forint 48 krajár.**

Leszámítottatott a múlt év folyamán az előző év maradványával együtt

5.969.864 forint 87 krajár. váltó összeg.

A jelzálog kölcsön állaga

2.915.416 forint 24 krajár.

Kézi zálog kölcsön adatott

5.906 forint 06 krajár.

Folyó számlán kifizetett

2.880.260 forint 39 krajár.

Tartalékalap **185.033 forint 20 krajár.**

A tisztviselők nyugdíj alapja **69.835 forint**

22 krajár rug.

Zajos éljenzés követte az elért fényes eredményről szóló jelentés felolvasását, mire Dr. Grosz Albert jegyzőkönyvi köszönetet

indítványozott úgy az igazgatóság, mint a tisztviselőknél, mely egyhangulag elfogadlatott.

Ezután a kélő 5 napi biztos állásra ejtetett meg a szavazás. Újlag egyhangulag megválasztottak 3 évre a következő régi napi biztosok.

Dr. Bozóky Alajos,
Faliczky Viktor,
Fazekas Imre,
Heringh Sándor és
Lopuszny Gyula.

Egyéb tárgy nem lévén, Sal Ferencz elnök a közgyűlést zajos éljenzések közt bezárta.

Selyemtenyésztés.

Az országos selyemtenyésztési hivatal 51—1897. sz. körirata alapján tisztelettel értesitem a selyemtermeléssel ez évben foglalkozni akaró családokat, hogy első osztályu gubók ára különként 50 krajárban; III-ad osztályu (pecsétes) gubó ára különként 5 krajárban van megállapítva. A selyem beváltó hivatal Nagyváradon marad. A tenyésztők látogatását, tanítását Nagy Mária, Kálvária-utca 50. sz. háznál lakó felvigyázóra bízta a selyemtenyésztési hivatal. A jelentkezés határideje f. év márczius 15. A Nagyváradra küldött peték a Városligeti pályaházban kelesztetnek s a tenyésztők május 10-ig kész hernyót kapnak. Levelező-lapon eszközölt jelentkezésnél kérem az utca és házszám jelzését. Kezdő tenyésztőknek nyolcz gramm pete elég lesz. Szükséges felvilágosítást bárkinek szívesen nyújt N.-Várad, február 20. Rátkay József.

Terménytőzsde.

Budapest, február 22.

B u z a	őszre, bácskai	7.83
	őszre, északi	7.10
	október-novemberre, bácskai	6.53
	okt.-nov.-re északi	3.85

R o z s	őszre bácskai	10.95
	őszre, északi	7.85
T e n g e r i,	okt.-nov.-re, bácskai	7.42
	okt.-nov.-re, északi	6.54
R e p c z e	október-novemberre, bácskai	3.87
	okt.-nov.-re, északi	11.05

Bécs, február 22.

B u z a	tiszai	8.75—0.—
	bánsági	8.30—0.—
	bácskai	8.40—0.—
	szokványáru őszre	0.—0.—
B u z a	szokványáru tavaszra	7.05—0.—
R o z s	tiszavidéki	3.95—0.—
	szokványáru őszre	6.25—0.—
	szokványáru tavaszra	6.35—0.—
T e n g e r i	magyar	6.40—0.—

Hivatalos aróályamok

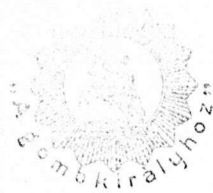
a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. febr. 22-én.

Magyar aranyárpadék 4%	123.—
Magyar koronárpadék	99.30
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	123.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.75
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	121.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	18
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.5
Magyar nyelveny sorsjegy-kölcsön	151.50
Tiszaszabályozási és szejegyi sorsjegy kölcsön	140.—
Osztrák járadék papírban	101.—
Osztrák járadék ezüstben	123.—
Osztrák járadék aranyban	123.—
Tsztrák korona járadék	100.20
1850. osztrák államsorsjegyek	143.—
Osztrák magyar bankrészvény	950.—
Magyar hitelbank részvény	394.—
Osztrák hitelintézeti részvény	362.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	345.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.50
Német birodalmi márka	58.70
London vista	120.—
Páris vista	47.70
20 márkás arany	11.75

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Uj üzlet! a „GOMBKIRÁLY“-hoz! Uj üzlet!

Czillér Imre és Társa
rövidáru-üzlete Bazár-szoros és Bémer-tér sarkán (Mayr-ház.)

Előzékeny és pontos kiszolgálás!

Van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy **Nagyváradon** Olasz Bazárszoros és Bémer-tér (Mayr-házban) márczius hó 1-től

rövidáru és divatkereskedést

nyitunk.

A fővárosban éveken át szerzett tapasztalataink jó hírnevünk és a rendelkezésünkre álló alap feljogosítanak azon reményre, hogy tisztelt vevőink kívánságait pontosan s a legmáltányosabban teljesíthessük.

Mi teljes igyekezettel azon leszünk, hogy megelégedésüket minden tekintetben kiérdemeljük.

Egyedüli főraktár **Ludwig József** römerstadti vászon-áru gyárából.

Dus választék mindennemű kézimunkákban.

Kiváló tisztelettel

CZILLÉR IMRE és TÁRSA.

Kötött harisnya és lábtyű a híres 6 szálú „Hausfrauen-Garn“-ból.